

Raadsvoorstel

Raadsnummer: FIN / 037

Steller: Ed Smeets

Portefeuillehouder: burgemeester, mevrouw
ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Behandeling college: 10 oktober 2023

Behandeling commissie: 2 november 2023

Behandeling gemeenteraad: 9 november 2023

Onderwerp

Actualisering belastingverordeningen 2024

Samenvatting

Jaarlijks, voorafgaand aan het aanstaande belastingjaar, worden de concept-verordeningen voor het heffen van de gemeentelijke belastingen aan uw raad aangeboden ter vaststelling. In beginsel wordt de gekozen lijn, zoals vastgelegd in de 'Nota Lokale Heffingen' gecontinueerd en daar waar eventueel wordt voorgesteld om hiervan af te wijken, wordt dat toegelicht.

Beslispunt(en)

De gemeenteraad wordt voorgesteld om de navolgende verordeningen voor de gemeentelijke belastingen voor 2024 vast te stellen:

- 1 - 'verordening onroerende-zaakbelasting gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 2 - 'verordening afvalstoffenheffing gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 3 - 'verordening rioolheffing gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 4 - 'verordening forensenbelasting gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 5 - 'verordening toeristenbelasting gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 6 - 'legesverordening gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 7 - 'verordening lijkbezorgingsrechten gemeente Gulpen-Witterm 2024'
- 8 - 'verordening kwijschelding gemeente Gulpen-Witterm 2024'

Inleiding	Jaarlijks, voorafgaand aan het aanstaande belastingjaar, worden de belastingverordeningen voor het heffen van de gemeentelijke belastingen aan uw raad ter vaststelling aangeboden. In beginsel wordt de gekozen lijn, zoals vastgelegd in de 'Nota Lokale Heffingen' gecontinueerd en daar waar wordt voorgesteld om hiervan af te wijken, zal dat nader worden toegelicht.
Beoogd effect	Voor enkele verordeningen wordt door wetgeving bepaald, dat de baten van deze belastingsoorten niet hoger mogen zijn dan de lasten (kosten). Hiervoor mogen dus maximaal de lasten worden doorberekend in de belastingtarieven. Deze 'maximaal kostendeekkende' belastingen zijn: de rioolheffing, de afvalstoffenheffing, de lijkbezorgingsrechten en de legesverordening; voor de legesverordening (die bestaat uit drie hoofdstukken) geldt bovendien, dat de kostendekking geldt per hoofdstuk. Voor enkele andere heffingen geldt in beginsel dat deze worden gecorrigeerd voor de geldende prijsindex, waarbij met ingang van 2024 het gemiddelde wordt gehanteerd van enerzijds de ontwikkeling van de prijzen van de overheidsconsumptie en anderzijds de beloning van werknemers als van de inkoop van netto materiaal (imoc): deze wordt door het CPB gepubliceerd en ook in de meicirculaire gemeld. Voor de begroting 2024 komt deze indexering uit op 4,2 %. Voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) wordt een stijging van de opbrengst met 4,2 % voorgesteld: bij de berekening van het tarief voor de OZB is het gebruikelijk, dat de voorgestelde verhoging van de opbrengsten (i.c. + 4,2 %), bestaat uit twee componenten, t.w. enerzijds de stijging / daling van de WOZ-waarden en anderzijds het geldende OZB-tarief: als de WOZ-waarde met meer dan 4,2 % stijgt, dan daalt het tarief om zo 'onder de streep' gemiddeld 4,2 % meer OZB te realiseren en omgekeerd, als de WOZ-waarde met minder dan 4,2 % stijgt (of zelfs daalt), dan stijgt het tarief iets harder om 'onder de streep' gemiddeld 4,2 % meer OZB te realiseren. Bij het opstellen van de begroting werd voor de OZB als vertrekpunt voor de WOZ-waardeontwikkeling de meicirculaire 2023 genomen: op basis van informatie van de Waarderingskamer werd deze voor "woningen" geschat op + 3 %, en voor "niet-woningen" op + 2 %.

Deze betreft de waardeontwikkeling van de WOZ-waarden tussen 1 januari 2022 en 1 januari 2023, omdat de WOZ-waarde per 1 januari 2023 (de zgn. peildatum) de grondslag vormt voor de aanslag onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor 2024. Vorenstaande 4,2 % imoc enerzijds in combinatie met 3 % (woningen) resp. 2 % (niet-woningen) waarde-ontwikkeling leidt tot de navolgende tarieven:

Een beoogde (en voorgestelde) stijging van de OZB met 4,2 % leidt bij de veronderstelde waardestijging (van woningen met 3% resp. niet-woningen met 2%) tot de navolgende tarieven voor de OZB:

Onroerende- zaakbelasting % * WOZ- waarde	2023	2024
Woning eigenaar	0,1242 %	0,1257 %
Niet-woning eigenaar	0,3922 %	0,4007 %
Niet-woning gebruiker	0,3015 %	0,3080 %

Echter, aangezien BsGW niet eerder dan medio november 2023 een goede benadering van de daadwerkelijke waarde-ontwikkeling van de woningen en niet-woningen kan afgeven, kunnen de definitieve tarieven pas daarna berekend worden en deze zullen dan in een separaat raadsvoorstel aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden.

Een drietal heffingen tezamen bepaalt de gemeentelijke lastendruk, waarbij naast de OZB voor eigenaren van woningen, ook de tarieven voor de riool- en de afvalstoffenheffing worden meegenomen. Zoals hiervoor al aangegeven wordt voor deze beide laatste heffingen voorgesteld om alle gemeentelijke kosten in het tarief op te nemen, hetgeen tot navolgend overzicht leidt, uitgaande van een woning met een gemiddelde waarde ad € 330.500 (2023: € 320.500):

Belastingdruk gemeente Gulpen- Wittem	2024	2023
OZB eigenaar woning	€ 415,12	€ 398,39
Rioolheffing	€ 285,00	€ 268,90
Afvalstoffenheffing	€ 371,15*	€ 328,20*
Lastendruk	€ 1.071,27	€ 995,49
Stijging lastendruk 2024 (t.o.v. 2023)	€ 75,78	
Procentuele stijging lastendruk	7,07 %	

* : deze betreft het tarief voor een meer-persoonshuishouden, vermeerderd met 11 ledigingen * het betreffende Diftar-tarief ad € 10,25

Hierna zal per verordening worden aangegeven of, en zo ja welke, wijzigingen worden voorgesteld. Tevens is er een zogenaamde was-wordt versie van de verordeningen beschikbaar, waarin op een gemakkelijke wijze de voorgestelde veranderingen voor 2024 ten opzichte van 2023 herkenbaar zijn.

Argumenten

In het algemeen werden enkele (technische) aanpassingen gedaan:

Verordening onroerende-zaakbelastingen 2024

Geen inhoudelijke wijziging, wel worden aanpassingen van de tarieven voorgesteld voor de (eigenaren) woningen en voor de niet-woningen (eigenaren en gebruikers), waarbij op basis van de (door BsGW) verwachte ontwikkeling van de WOZ-waarde de gemeentelijke totaal-opbrengst OZB op jaarbasis met netto 4,20 % stijgt.

De met dit voorstel aangeboden verordening is niet de definitieve versie, immers: het 'geactualiseerde' tarief voor de onroerende-zaakbelastingen voor 2024 zal, zoals vorenstaand beschreven, stijgen met 4,20% maar een essentieel onderdeel van deze stijging is de gemiddelde waardeontwikkeling van de WOZ-objecten. Immers, de beoogde stijging van 4,20% wordt gecorrigeerd met de waardeontwikkeling, omdat anders een dubbeltelling in het tarief sluipt, enerzijds de stijging van 4,20% én anderzijds de waarde-ontwikkeling. Aangezien BsGW de waarde-ontwikkeling pas op 15 november bekend maakt, kunnen dan pas de definitieve tarieven voor de OZB voor 2024 worden bepaald. Omdat de WOZ-waardeontwikkeling pas zo laat bekend wordt, zal uw raad in december a.s. een separaat voorstel worden aangeboden voor de vaststelling van de definitieve tarieven voor de onroerende-zaakbelastingen, een en ander teneinde dubbeltellingen te voorkomen en niet meer dan 4,20% netto te stijgen.

Verordening afvalstoffenheffing 2024

Geen inhoudelijke wijziging, alleen de tarieven werden aangepast voor de afvalstoffenheffing, de reinigingsrechten en de (geharmoniseerde) tarieven voor het achterlaten van (grove) huishoudelijke afvalstoffen op de milieuparken. Voor een meer-persoonsgezin wordt een tariefswijziging van € 228,65 in 2023 naar € 258,40 in 2024 voorgesteld en van € 9,05 in 2023 naar € 10,25 in 2024 per lediging van een container. Zoals bij het 'beoogde effect' al is aangegeven, geldt voor de afvalstoffenheffing, dat deze maximaal kostendekkend mag worden geheven. Bij de voorgestelde tariefstelling geldt dat, teneinde de stijging

voor de belastingplichtigen te beperken, (niet alle, maar slechts) 96 % van de lasten middels de tarieven in rekening wordt gebracht en dat de resterende 4 % vanuit de bestaande voorziening wordt bijgedragen.

Verordening rioolheffing 2024

Geen inhoudelijke wijziging, alleen de tarieven werden aangepast voor de rioolheffing. Het tarief voor woningen wordt voorgesteld te stijgen van € 268,90 in 2023 naar € 285,- in 2024. Ook voor de rioolheffing geldt, dat de baten niet de lasten mogen overstijgen.

In 2023 informeerden wij uw raad dat éénmalig de begrote baten wél de begrote lasten zouden overstijgen. Argumentatie hiervoor was, dat in 2022 in samenwerking met extern en terzake deskundig adviesbureau "Nelen & Schuurman", het 'Gemeentelijk Rioleringsplan' (GRP) werd geactualiseerd. In dit proces werden alle meerjarige lasten opnieuw kritisch tegen 't licht gehouden en op juistheid beoordeeld. Het 'vooruit schuiven' van enkele grote investeringen leidde tot uitgestelde kapitaallasten, en ook waren de gemeentelijke rentelasten (die aan de rioleringen wordt toegerekend) inmiddels gedaald.

Hierteenover staat echter dat met name het watertakenbeheer een aanzienlijk grotere en daarmee financieel zwaardere rol voor de gemeente opeist. Voor 2023 werd derhalve voorgesteld om de 'meer'baten (dan lasten) niet via een lager tarief aan de belastingplichtigen te laten terugvloeien; het geactualiseerde GRP laat voor de komende jaren, ook ná 2023, sterke stijgingen van de rioollasten zien. Om die reden werd het tarief van de rioolheffing 'slechts' met 1 % verhoogd, waarbij de 'extra' baten werden toegevoegd aan de egalisatievoorziening, die hiermee adequaat werd versterkt (tot € 1 miljoen) en waaruit de geprognoseerde tekorten voor de jaren 2024 en volgende gedekt kunnen worden zonder dat éxtra verhogingen van de tarieven noodzakelijk zijn. Hiermee kan het tarief voor de rioolheffing een gelijkmatiger verloop laten zien en worden belastingplichtigen niet geconfronteerd met zeer sterke jaarlijkse fluctuaties van de tarieven.

Ten opzichte van de begroting 2023 (€ 1.865.000) stijgen de (begrote) lasten voor 2024 naar € 2.460.000, oftewel met bijna 32 %. De stijging van de rioolheffing kan beperkt blijven tot 6 %, door een deel van de lasten te dekken uit de eerder gevormde voorziening.

Verordening forensenbelasting 2024

Voor de forensenbelasting geldt dat een verhoging van 4,2 % netto wordt beoogd. Aangezien aan deze heffing ook de WOZ-waarde ten grondslag ligt, wordt bij de tariefbepaling voor het aanstaande jaar

rekening gehouden met de WOZ waardeontwikkeling, welke echter niet eerder dan 15 november 2023 door BsGW bekend wordt gemaakt.

Op basis van gehanteerde veronderstelling (van de Waarderingskamer, dat de WOZ-waarde van woningen voor 2024 met 3 % zullen stijgen en daarmee dus ook vooruitlopend op de daadwerkelijk waardeontwikkeling als voor de OZB, komt het tarief voor 2024 uit op 0,87 % (was 0,86 % in 2023).

Omdat de WOZ-waardeontwikkeling pas medio november 2023 door BsGW bekend wordt gemaakt, zal uw raad in december a.s. een separaat voorstel worden aangeboden voor de vaststelling van de definitieve tarieven voor de forensenbelastingen, een en ander teneinde dubbeltellingen te voorkomen en niet meer dan 4,20% netto te stijgen. In voorgaande jaren werd het tarief verhoogd tot een tarief ad € 280 + 1,0 % van de WOZ-waarde in 2022. Door stijgende WOZ-waarden daalde het (variabele) tarief in 2023 naar 0,86%.

Regelmatig werd indringend door uw raad van gedachten gewisseld, waarbij de voor- en nadelen van de betrokken belastingplichtigen tegen elkaar werden afgewogen. Uw raad woog hierbij de belangen van een gespannen, voor starters zo goed als niet-toegankelijke, woningmarkt tegen de belangen van de forensen.

Afwegingen die pleiten vóór een verhoging van de forensenbelasting (vanuit vorenstaand streven, o.a. door woningen beschikbaar te houden voor de lokale woningmarkt én om te voorkomen, dat woningen alleen in de populaire weekenden en vakanties bewoond worden en voor de rest leeg staan) staan veelal haaks op de forse financiële claim, die deze verhoging legt op de forensen, die mogelijk al jaren in het bezit zijn van de betreffende woning.

Ondanks de weloverwogen besluitvorming met betrekking tot de tariefstelling van de forensenbelasting maakt(e) een aantal woonforensen de gang naar de rechter om hun bezwaren tegen de hoogte van het tarief kenbaar te maken. Tot nu toe vonden alle bezwaren rechterlijk geen gehoor, behalve één bezwaar dat zich momenteel nog in de fase van cassatie bevindt.

Verordening toeristenbelasting 2024

De begripsomschrijving is aangepast aan de modelverordening van VNG. Voorts wordt voorgesteld om het tarief van de toeristenbelasting voor 2024 te verhogen (van € 2,00 in 2023) naar € 2,25 per overnachting en ook wordt de vrijstelling voor de leeftijdsgrens verlaagd van 14 jaar naar 6 jaar. Hiermee sluit deze leeftijd aan bij die van enkele buurgemeenten.

Zowel landelijk gezien alsook regionaal ervaren wij dat onze tarieven laag zijn, temeer wanneer hierin de pracht en kwaliteit van ons toeristisch aanbod betrokken wordt, op basis waarvan wij menen dat de voorgestelde verhoging meer dan gerechtvaardigd is. Voor 2025 wordt voorgesteld dat de tarieven andermaal worden verhoogd (van € 2,25 in 2024) naar € 2,75.

Legesverordening 2024

Bij de actualisering van de legesverordening 2023, vorig jaar, informeerden wij u dat de indeling van de modelverordening van VNG was gewijzigd, welke in beginsel steeds wordt gevolgd. De verordening bestaat uit drie Hoofdstukken (voorheen Titels), die in meer delen (dan voorheen) zijn onderverdeeld in paragrafen en die weer artikelen kennen. Het eerste Hoofdstuk (Algemene Dienstverlening) en het derde Hoofdstuk (Dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn) kennen nagenoeg géén wijzigingen, behalve dat wordt voorgesteld om de tarieven met 4,20 % te indexeren.

Geheel anders is de ingrijpende wijziging van Hoofdstuk 2: bij dit hoofdstuk "Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning" doet de Omgevingswet zijn intrede. De Omgevingswet is een nieuwe, per 1 januari 2024 geïntroduceerde wet die een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht) beoogt, door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. De wet beoogt een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels op het terrein van water, lucht, bodem, natuur, infrastructuur, gebouwen en cultureel erfgoed. Ook voor de gemeente is de wet en alle regelgeving nieuw en werd bij het opstellen van onze verordening de modelverordening van VNG gevolgd. Doordat de wet een zeer ingrijpende wijziging betreft, menen wij dat een integrale 'was – wordt' opstelling uiterst onleesbaar wordt en is deze niet voor handen.

Voor het opstellen van de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel heeft, specifiek voor Hoofdstuk 2 (Omgevingsvergunningen) in samenwerking met een extern terzake deskundig adviesburo (ANG Advies B.V.) een grondige analyse plaatsgevonden van de lasten (zowel intern alsook van externe partijen, zoals bijv. RUD) en van de baten, een en ander op basis van verwachte aantallen en ingeschatte tijdsbesteding. Hieruit blijkt dat de tariefstelling voor de behandeling van leges binnen onze gemeente ver onder de kostprijs ligt. Hoewel ook voor de legesverordening geldt, dat maximaal alle begrote lasten in de tariefstelling mag worden 'door'berekend, wordt

voorgesteld om (in plaats van 100 %) 76 % van de lasten in de tariefstelling op te nemen. Zoals aangegeven is een 'was wordt'-versie eerder een vertroebelend dan een verhelderend beeld (gelet op het grote aantal verschuivingen, verwijderingen c.q. nieuwe tariefsregels), maar wat wel aangegeven kan worden is, dat de vorenstaande grondige analyse (in samenwerking met ANG) leert dat de jaarlijkse begrote kosten circa € 850.000 bedragen, waar tegenover tot nu toe 'slechts' jaarlijks een opbrengst (via de leges) van circa € 320.000 werd begroot. Wettelijk mogen alle lasten in het tarief mogen worden doorbelast, maar voorgesteld wordt om niet meer dan 76 % in de legestarieven op te nemen. Hierdoor nemen de begrote baten toe tot € 650.000.

Verordening lijkbezorgingsrechten 2024

Voor 2024 worden geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld, wel wordt voorgesteld om de tarieven (met meer dan de algemene indexering ad 4,20 %) aan te passen. Zoals hierboven (zie "Beoogd effect") al is aangegeven, mogen ook voor de lijkbezorging de jaarlijkse begrote baten niet hoger zijn dan de begrote lasten. Aangezien de gemeente al langer ervaart dat niet alle lasten worden gedekt is in de 'Nota Lokale Heffingen' opgenomen, dat (1) gestreefd wordt naar 100 % kosten-dekkendheid en dat (2) de tarieven jaarlijks met maximaal 10 % zullen stijgen (waarbij de baten nooit hoger mogen zijn dan de lasten).

Voor 2024 wordt voorgesteld om de tarieven met 10 % te verhogen, waarmee nog altijd niet meer dan maximaal 50 % van de lasten gedekt worden.

Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2024

Artikel 255 van de Gemeentewet regelt de mogelijkheid voor gemeenten om kwijtschelding van belastingen te verlenen. Het verlenen van kwijtschelding is geen verplichting maar een bevoegdheid. Hoofregel bij het verlenen van kwijtschelding is de gemeenten de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De Uitvoeringsregeling stelt onder andere regels over de vaststelling van het vermogen, de uitgaven en het netto- besteedbare inkomen van de belastingschuldige, de wijze waarop kwijtschelding wordt verleend en de omstandigheden die aan het verlenen van kwijtschelding in de weg kunnen staan. Bij de berekeningsgrondslag is de rijksregeling uniform voorgeschreven. Afwijkingen waarbij vermogensbestanddelen, inkomsten of uitgaven niet of maar beperkt worden meegenomen in de vermogens- of inkomensstoets, zijn niet toegestaan. Op grond van artikel 255 van de Gemeentewet kan de raad bepalen dat in het geheel geen dan wel gedeeltelijk kwijtschelding wordt verleend. Daarnaast kan de raad met

	betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan en de wijze waarop het vermogen in aanmerking worden genomen bij verordening afwijkende regels stellen die ertoe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend. Een belastingschuldige komt voor kwijtschelding in aanmerking als hij geen vermogen en geen betalingscapaciteit heeft. Bij de bepaling van het beschikbare vermogen worden beperkte financiële middelen toegestaan en deze zijn recentelijk verhoogd. Eind 2022 besloot het kabinet om de vermogensnorm (waarboven géén kwijtschelding meer kan worden verleend) de algemene verhoging van de vermogensnorm niet te beperken tot enkel AOW-gerechtigden en duurzaam arbeidsongeschikten, zoals eerder het plan was. De algemene verhoging bedraagt maximaal € 2.000 bovenop de reguliere vermogensnorm. Inhoudelijk wordt voor onze gemeentelijke verordening voor 2024 geen wijziging voorgesteld.
Kanttekeningen	n.v.t.
Kosten en dekking	Teneinde dubbeltellingen te voorkomen, wordt voor de financiële gevolgen verwezen naar de (behandeling van de) begroting 2024, waarvan behandeling in dezelfde raadsvergadering plaatsvindt.
Uitvoering en communicatie	- Uiterlijk 31 december 2023 dienen de verordeningen 2024 te worden vastgesteld en ook te zijn gepubliceerd. - Voorbereiding van de publicatie loopt reeds via Juridische Zaken. - De verordeningen voor de onroerende-zaakbelastingen en voor de forensenbelasting zullen nogmaals aan uw raad ter vaststelling worden aangeboden, waarbij de definitieve tariefstelling is opgenomen, rekening houdend met de daadwerkelijke waardeontwikkeling, zoals medio november door BsGW bekend gemaakt; - De vastgestelde verordeningen worden op 'overheid.nl' geplaatst (via JZ). - De verordeningen worden daarnaast gepubliceerd bij de gemeenteberichten van het huis-aan-huis blad ViaLimburg editie Gulpen (via Communicatie). - Intern wordt een bericht geplaatst op Intranet (via Communicatie). - Intern wordt een email verstuurd naar alle betrokken collega's ter informatie dat er gewijzigde verordeningen zijn vastgesteld (via Financiën).

- Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) wordt geïnformeerd over de belastingverordeningen, waarvan de uitvoering aan BsGW is opgedragen.

Bijlage(n)

Onderwerp	Corsanr.
1 - concept Verordening OZB 2024	G.23.02533
2 - Verordening afvalstoffenheffing 2024	G.23.02534
3 - concept Verordening rioolheffing 2024	G.23.02535
4 - concept Verordening Forensenbelasting 2024	G.23.02536
5 - concept Verordening Toeristenbelasting 2024	G.23.02537
6 - concept Legesverordening 2024	G.23.02538
7 - concept Verordening Lijkbezorgingsrechten '24	G.23.02539
8 - concept Verordening Kwijtschelding 2024	G.23.02540
9 - concept Verordening OZB 2024 was-wordt	G.23.02541
10 - Verordening afvalstoffenheffing 2024 was-wordt	G.23.02542
11 - concept Verordening rioolheffing 2024 was-wordt	G.23.02543
12 - concept Verordening Forensenbelasting 2024 was-wordt	G.23.02544
13 - concept Verordening Toeristenbelasting 2024 was-wordt	G.23.02545
14 - concept Legesverordening 2024 was-wordt	G.23.02546
15 - concept Verordening Lijkbezorgingsrechten '24 was-wordt	G.23.02547
16 - concept Verordening Kwijtschelding 2024 was-wordt	G.23.02548